

Landschappelijk inpassingsplan Hoogeweg 2 Castricum

Behoort bij besluit van burgemeester en
wethouders van de gemeente
Castricum

Zaaknummer: Z22 092234

Datum: 5 november 2024

Landschappelijk inpassingsplan Hoogeweg 2

Castricum

September 2024

Afdeling
Opdrachtgever

Onderzoek en Advies

Afbeelding voorpagina:
Projectnummer

© Natuurlijke Zaken
De zakelijke dienstverlening van Landschap Noord-Holland
Postbus 222
1850 AE Heiloo
088-0064400
www.natuurlijkezaken.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
2 Gebiedsbeschrijving	4
2.1 Ligging	4
2.2 Ontstaansgeschiedenis.....	5
2.3 Bijzonder Provinciaal Landschap	7
2.4 Kernwaarden van het tuinderserf	8
3 Huidige situatie.....	10
Nog aanwezige kernwaarden van het tuinderserf:	12
4 Landschappelijk inpassingsplan	13
4.1 Toelichting inrichtingsplan	13
4.2 Nieuwe situatie en het BPL	14
Bijlage 1 Verbeelding Landschappelijke inpassing.....	17

1 Inleiding

Aan de Hoogeweg 2 te Castricum is [REDACTED] voornemens om het bedrijfsterrein te vergroten in westelijke richting om plek te bieden voor stallings-parkeerruimte voor het wagen- en machinepark en ten behoeve van opslagfaciliteiten voor stoffen/goederen gerelateerd aan bedrijfsvoering. Initiatiefnemer heeft Natuurlijke Zaken van Landschap Noord-Holland verzocht een landschappelijk inpassingsplan voor de nieuwe situatie te maken.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Ligging

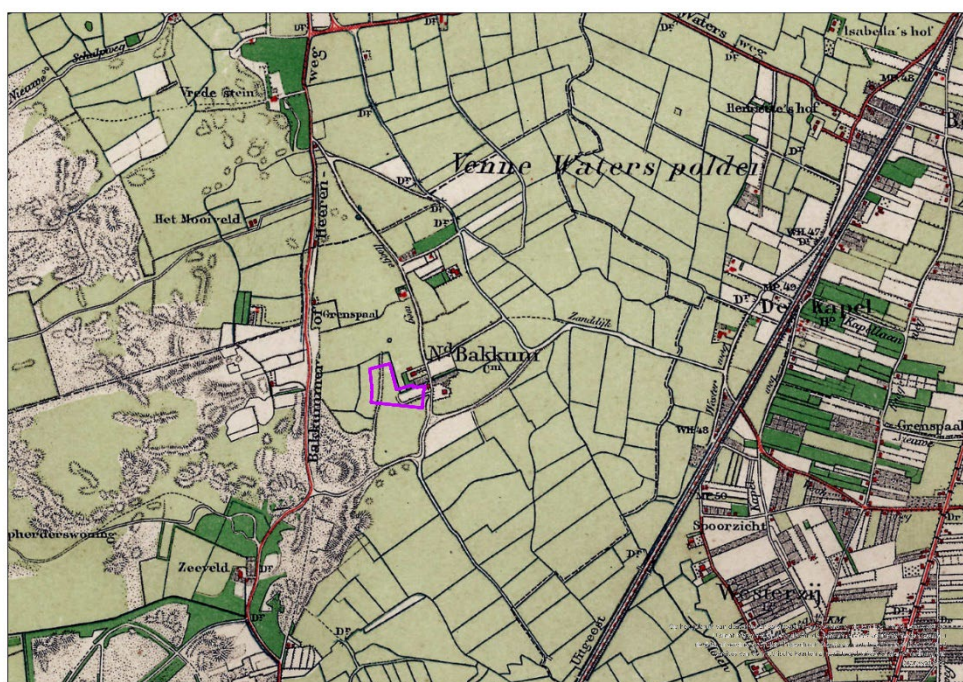
Het erf aan de Hoogeweg 2 is gelegen in noord-Kennemerland in de BUCH-gemeente. Het is gelegen op de geest van Noord-Bakkum. (een geest is een vaak ovaalvormig stuk grond gelegen tussen twee wegen op een strandwal, dat al zeer vroeg in cultuur is gebracht). Noord-Bakkum is gelegen in het open gebied dat wordt begrenst door Egmond-Binnen aan de noordkant, Limmen aan de oostkant, Castricum in het zuiden en de duinen aan de westkant. Het erf ligt in een buurschap die een besloten en groen karakter heeft.

Figuur 1 Luchtfoto met Hoogeweg 2 rood omlijnd.

2.2 Ontstaansgeschiedenis

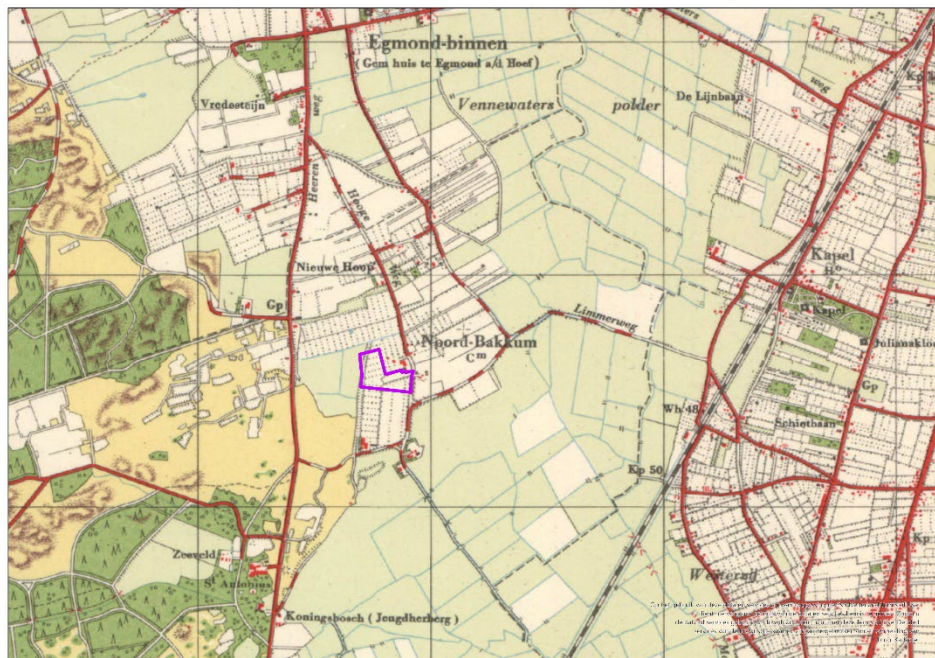
Onder invloed van de zee en kustvormende processen is een noord-zuid georiënteerd landschap gevormd. Vanaf 2500 v. Chr. zijn zandige strandwallen parallel aan de kust ontstaan. Strandwallen zijn langgerekte, zandige verhogingen in het landschap, ontstaan uit zand dat is aangevoerd door de zee. Tussen de strandwallen ontstond veen op de lager gelegen, natte open strandvlakten. De strandwallen zijn door hun hogere ligging al sinds de prehistorie relatief dichtbevolkt. In het oosten zijn op de oudste, smalle strandwallen Uitgeest en Akersloot gebouwd. Op de middelste strandwal ontstonden Limmen, Heiloo en Alkmaar. Schoorl, Camperduin, Bergen, Egmond, Castricum en Beverwijk zijn gebouwd op de jongste strandwal. De huidige Herenweg/Heereweg gelegen op de overgang van duinzoom naar strandvlakte is vanaf de 8e eeuw de verbinding tussen de kernen. De strandvlakten tussen de strandwallen bleven lange tijd onbebouwd en open. Het contrast tussen de verdichte strandwallen en de open strand- vlakten bestaat nog steeds. De zee bleef nog lang een bedreiging voor de achterliggende strandvlakten. Op kwetsbare plekken in de duinreep vonden doorbraken plaats, waardoor veen wegsloeg en zand en klei werden afgezet. Kwelwater liep bovendien vanuit de duinen de strandvlakten in en ook het restant van het Oer-IJ, dat door verzanding vanaf 200 v. Chr niet meer in de Noordzee kon uitwateren, zocht bij hoog water zijn weg langs de strandwallen. Daarom werd in de 12e eeuw zowel bij de Egmondten, Bergen als Schoorl gestart met het aanleggen van dijken. De Zanddijk/Duinweg, die ten zuiden van het projectgebied ligt, is een dijk die uit deze periode stamt.

Figuur 2 Topografische kaart 1900 met projectgebied rood omlijnd, Arcgis online.nl

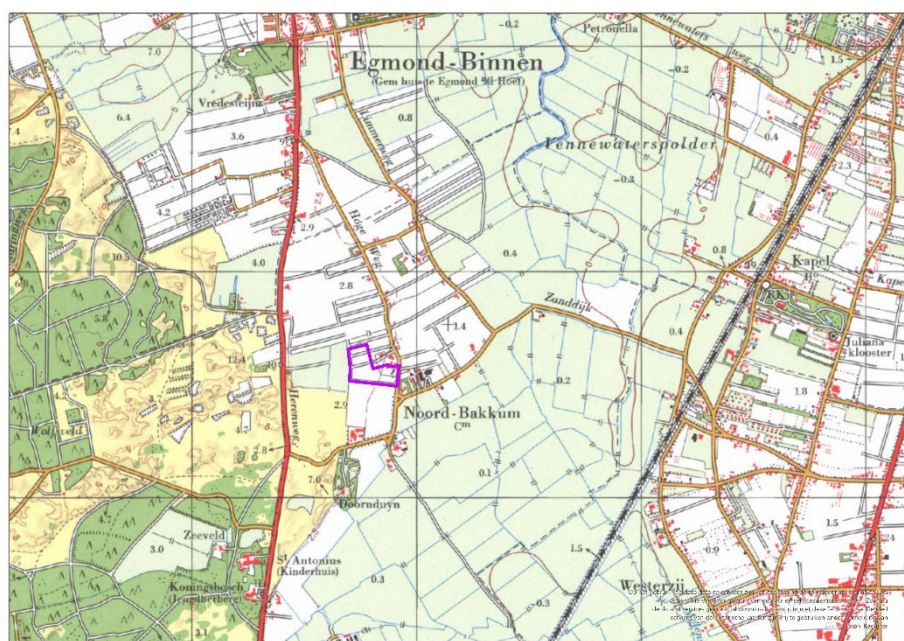
Op de topografische kaart van 1900 zien we Noord-Bakum, met de Heereweg en de Hoogeweg. De verkaveling is hier onregelmatig blokvormig. Er liggen enkele erven langs de weg. Het gebied is vooral in gebruik als weidegrond. Het verkavelingspatroon van de open strandvlakten is grillig en

onregelmatig. Het gebied is lang ongewijzigd gebleven. Pas na de Tweede Wereldoorlog gaat het landschap veranderen.

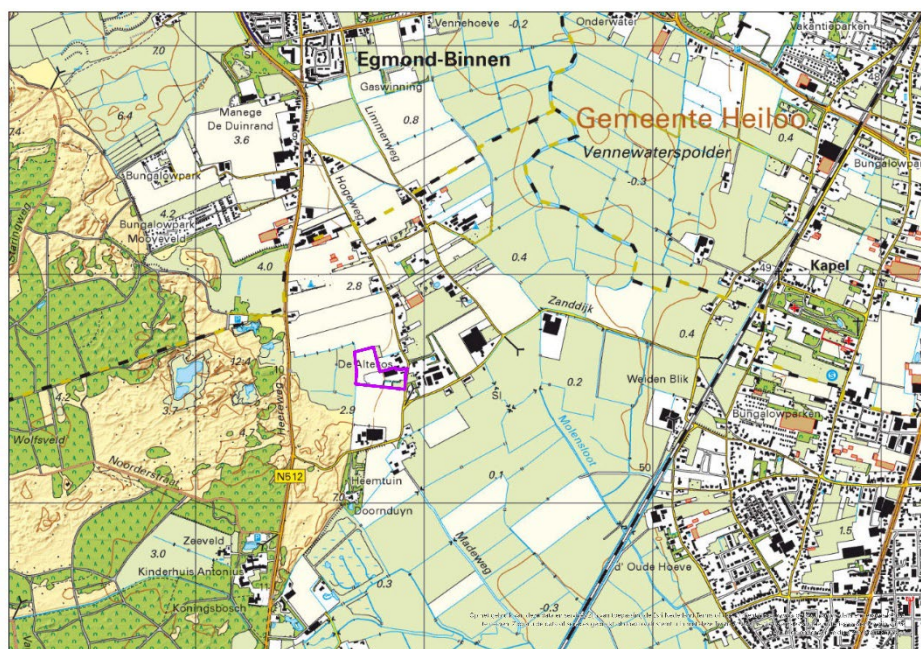
Figuur 3 Topografische kaart 1952 met projectgebied rood omlijnd, Arcgis online.nl

Op de kaart van 1952 zien dat op de strandwal nu vooral akker- en tuinbouw wordt uitgeoefend. Er zijn vooral kleine akkertjes gescheiden door hagen.

Figuur 4 Topografische kaart 1975 met projectgebied rood omlijnd, Arcgis online.nl

Op de kaart van 1975 zien we dat niet alleen de percelen groter worden. De hagen die de percelen scheidden zijn verdwenen. De bollenteelt is in dit gebied in opkomst. Ook de bedrijfsbebouwing neemt toe.

Figuur 5 Topografische kaart 2021 met projectgebied rood omlijnd, arcgisonline.nl

Op de topografische kaart van 2021 zien we dat de grootschalige bedrijfsbebouwing in de omgeving nog is toegenomen. Onlangs is ca 150 m ten zuiden van het projectgebied de bedrijfsbebouwing aan de Duinweg uitgebreid.

Hoewel veel van de percelen in de loop der tijd zijn samengevoegd zijn de structuren van de geest, de strandwal en de strandvlakte nog steeds goed afleesbaar.

2.3 Bijzonder Provinciaal Landschap

Het erf Hoogeweg 2 is gelegen in het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Kennemerland. De omgevingsverordening van de Provincie Noord-Holland beschrijft de kernkwaliteiten van het landschap en geeft richtlijnen voor de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

De kernkwaliteiten die op het projectgebied van toepassing zijn, zijn:

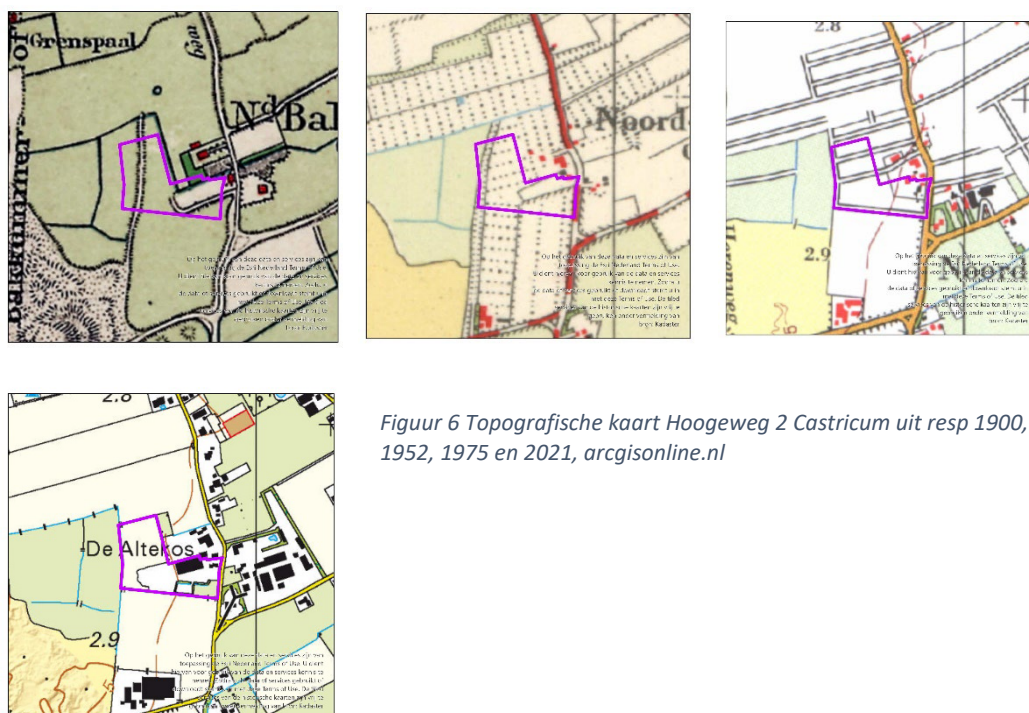
- Aardkundige en landschappelijke karakteristiek
 - Verdichte kleinschalige strandwallen
- Ruimtelijke ontwikkelingen die een inbreuk zijn op het kleinschalige of bosrijke karakter van de strandwal en duinzoom, zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen die doorzichten verkleinen of blokkeren zijn ook een aantasting van de

kernkwaliteit. Daarnaast moet de karakteristieke overgang van duinzoom/strandwal naar de lager gelegen strandvlakten in stand worden gehouden en herkenbaar blijven.

- **Openheid en ruimtebeleving**
Het contrast tussen open strandvlakten en meer besloten strandwallen en duinzoom is een bijzondere waarde in Noord-Kennemerland.
De beslotenheid in met name de duinzoom en de bospercelen op de strandwallen, evenals doorzichten en zichtlijnen naar de open strandvlakten, moeten intact blijven.
- **Ruimtelijke dragers**
De historische wegen met bebouwing op de strandwallen zijn belangrijke structurerende elementen. Met name het doorgaande karakter van de wegen en de afwisselende beleving van en uitzichten over het landschap zijn van waarde. De wegen in de strandvlakten zijn veelal van hoge cultuurhistorische en, in combinatie met de openheid eromheen, landschappelijke waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen bij het (historische) karakter van de weg of de beleving van de openheid of beslotenheid vanaf de weg verminderen zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

2.4 Kernwaarden van het tuinderserf

Erven zijn opgebouwd uit diverse onderdelen, die per streek of landschapstype kunnen verschillen. Het streekeigen karakter ontstaat door de samenhang tussen de onderdelen; de structuur van het erf. In de gemeente Castricum zijn er van oudsher twee typen erven aanwezig. Het veehouderserf, met vooral melkvee op de rand van de strandwal en de strandvlakte en het tuinderserf op de geesten. Beide type erven hebben hun eigen kenmerkende opbouw en beplanting.

Figuur 6 Topografische kaart Hoogeweg 2 Castricum uit resp 1900, 1952, 1975 en 2021, arcgisonline.nl

Op de kaart van 1900 zien we een langgerekt erf op de plek de Hoogeweg 2. Daarboven een meer blokvormig erf. Het noordelijke erf is een veehouderserf (met hakhoutbosje en moestuin) en het zuidelijke erf (nu Hoogeweg 2) een tuinderserf. Op de kaart van 1952 zien we nog steeds een langgerekt erf met akkers gescheiden door hagen. Op de kaart van 1972 zien we dat het erf iets in de breedte is gegroeid en op de huidige kaart zien we dat uitbreiding naar achteren toe heeft plaatsgevonden. Het erf aan de Hoogeweg 2 heeft zich vanuit het tuinderserf verder ontwikkeld.

Voor een tuinderserf zijn een aantal vaste kenmerken omschreven die een tuinderserf typeren, de zogenaamde “kernwaarden”.

- Vorm en afmeting van het erf; tuinderserven zijn vanouds smal en langgerekt
- Begrenzing van het erf: Greppels of “vurgen” aan een of beide zij-erfgrenzen
- Traditionele indeling van het erf; het tuinderserf heeft een representatief voorerf, klein en eenvoudig ingericht vaak met een haag, gras en soms leibomen. Op het achtererf staan de bedrijfsgebouwen.
- Randen van het erf met beplanting. Op de randen van de tuinderserven staan geschoren hagen, de achtererfgrens is soms onbeplant. De hagen werden aangelegd op de grenzen van de akkers tegen het stuiven van de bouwpercelen. De hagen op de perceelsranden maakten hier deel van uit.
- Gebouwen op het erf. Bebouwing staat parallel aan de verkaveling achter of schuin achter de woning. Het tuindershuis is meestal bescheiden, als een arbeiderswoning.
- Streekeigen beplanting

3 Huidige situatie

Figuur 7 Erf Hoogeweg 2, huidige situatie

Op het erf Hoogeweg 2 staat een eenvoudige woning met daarachter grote schuur. Op het achter- en zijerf staat het materieel opgesteld. De opstelplek van het materieel wordt aan de zij- en achterkant afgeschermd met een struweel haag van streekeigen soorten. Aan de noordkant van het erf ligt een weiland. Het weiland is omgeven door een geschoren elzenhaag. Aan de zuidkant van het erf bevinden zich 3 met hagen omgeven perceeltjes. Twee percelen hiervan zijn in gebruik als paardeweide. Langs de zuidelijke erfgrans is een struweelhaag geplant, die overgaat in een bamboehaag.

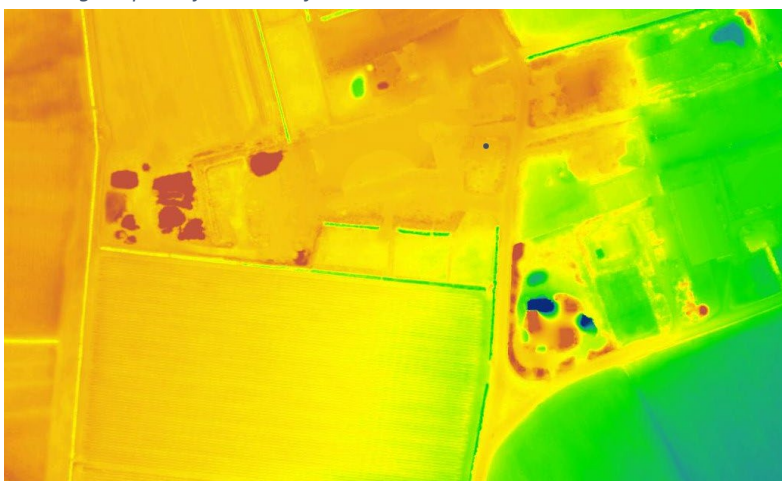
Greppels vinden we deels langs de voorerfgrans, langs de zuidelijke en achtererfgrans en langs het weiland. Het hemelwater van het erf wordt via de greppel langs de voorerfgrans afgevoerd. Langs het erfpad is er geen doorzicht over het erfpad. Bij de toegang tot de woning komt het doorzicht uit op het bedrijfsgebouw. Over de toegangsweg van het bedrijf kijk je uit op het groen met daarachter de duinen.

Figuur 8 Eenvoudige woning met groen voorerf, hagen langs voorerfrand en zijerfrand. Het zicht over het erfpad loopt dood op de bedrijfsbebouwing

Figuur 9 Greppels langs de zij- en voorerfrand zijn nog aanwezig. Elzenhagen op de zij- en voorerfranden

Figuur 10 Hoogtekaart van het erf, hemelwater wordt afgevoerd naar het laagst gelegen gedeelte van het erf aan de zuidoostzijde. Water uit het gebied wordt in zuidelijke richting afgevoerd.

Nog aanwezige kernwaarden van het tuinderserf:

Er zijn op het erf nog veel kernwaarden van het tuinderserf aanwezig:

Aanwezig zijn:

- Greppels langs de voor- en zijerfgrens
- Traditionele indeling in voor- en achtererf
- Randen van het erf met (struweel)hagen
- Bescheiden hoofdwooning, bedrijfsgebouwen achter de woning parallel aan verkaveling
- Streekeigen beplanting

Figuur 12 Links: Onverharde opslag met groot materieel en bamboe als erfrand, rechts doorzicht langs bedrijfsgebouw op het groen

Figuur 11 Links: Uitzicht op de duinen over de elzenhaag langs het weiland, Rechts: zicht vanaf de Duinweg/Hoogeweg op het erf. De erfbeplanting is streekeigen maar redelijk transparant

4 Landschappelijk inpassingsplan

In het plan zijn de richtlijnen voor ruimtelijke kwaliteit zoals genoemd in paragraaf 2.3 als uitgangspunt genomen. Ook is er gekeken of de kernwaarden van het tuinderserf nog kunnen worden versterkt. En tot slot is gekeken naar de visuele impact van de ontwikkeling op de omgeving.

4.1 Toelichting inrichtingsplan

Tussen het weiland en het bedrijfserf wordt een elzenhaag geplant. De gerende vorm van het bedrijfserf vormt hiermee de overgang tussen de richting van de percelen ten noorden en die ten zuiden van het bedrijfserf. Hierdoor krijgt Het erf krijgt een heldere indeling en is er een duidelijke scheiding is tussen erf en grond in agrarisch gebruik. De elzenhaag wordt geschoren en wordt ca 3 m hoog. De haag zorgt dat de opslag van grond e.d. uit het zicht is en gaat het stuiven van de opgeslagen materialen zoveel mogelijk tegen. Aan de binnenzijde van het erf wordt bovendien nog windbreekgas aangebracht.

Het achterste gedeelte van het erf wordt verhard, zodat er geen overlast meer is van stuiwend zand. Om het stuiven van grond in de opslag nog meer tegen te gaan komen er keerwanden op het achterste deel van het erf.

De bestaande hagen om het weiland aan de zuidzijde worden een stukje verlengd in noordelijke richting. Hierdoor is er vanaf de Herenweg geen zicht op de opslag van materialen en voertuigen.

Tussen het weiland en het buurerf wordt een wintergroene 3 m hoge erfscheiding aangebracht van hulst of heder, om de overlast naar het buurerf te verminderen.

De bamboehaag aan de zuidzijde verdwijnt. De bestaande struweelhaag van ca 4 m. breed en ca. 3 m. hoog langs de zuidelijke perceelgrens wordt doorgetrokken langs de gehele erfgrs. De struweelhaag bestaat uit inheemse en streekeigen soorten. In de struweelhaag worden meer wintergroene streekeigen soorten zoals b.v. liguster geplant zodat deze erfrand minder transparant wordt. De struweelhaag zorgt ervoor dat de opslag uit het zicht is. Daarnaast is de struweelhaag, die uit besdragende soorten bestaat, aantrekkelijk voor vogels, insecten en kleine zoogdieren en levert deze hiermee een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit.

De geschoren elzenhagen langs de noordelijke weide wordt gesnoeid op maximaal 3 m hoogte. Op het voorerf wordt een poel/wadi aangebracht. Deze zijn karakteristiek in de omgeving van Castricum. Hij kan worden gebruikt als drinkplek voor de paarden en daarnaast is een poel/wadi aantrekkelijk voor amfibieën. De poel/wadi zorgt in de winter zorgen voor waterberging. In de zomer mag de poel uitdrogen.

Om water vast te kunnen houden in de zomer, wordt een stuw met overstort geplaatst in de greppel langs het voorerf.

4.2 Nieuwe situatie en het BPL

De nieuwe inrichting heeft geen effect op de aanwezige kernwaarden van het Bijzonder Provinciaal Landschap. De ontwikkeling vindt plaats binnen de door huidige erfbepanting omgeven percelen. Het contrast tussen de open strandvlakten en de besloten strandwallen blijft bestaan. De onregelmatige blokverkaveling van de geest van Noord-Bakkum blijft ook gehandhaafd. En ook het contrast tussen doorzichten naar het open landschap met de beslotenheid van de erven vanaf de Hoogeweg blijft aanwezig.

Figuur 14 Zicht vanaf de Heereweg op het erf Hoogeweg 2

Vanaf de Heereweg is de bedrijfsbebouwing met het opslagterrein nauwelijks zichtbaar.

Op de volgende pagina is het open gebied van de geest van Noord-Bakkum goed te zien. Evenals de zichtlijnen. Er is te zien dat de openheid van het gebied behouden blijft..

Figuur 13 open landschap en zichtlijnen in huidige en nieuwe situatie

Figuur 16 Zicht vanaf de Duinweg/Hoogeweg op het erf in de winter

Figuur 14 Zicht vanaf Hoogeweg in de zomer

In de zomer is de visuele impact van het nieuwe opslagterrein en de bestaande bebouwing niet erg groot, omdat de erfbeplanting op de erfrand de bedrijfslocatie uit het zicht houdt. In de winter zal de bedrijfslocatie (bestaand en uitbreiding) door de aanplant van streekeigen struiken met daarin half)wintergroene soorten minder opvallend aanwezig zijn en meer vergelijkbaar zijn met het zomerbeeld.

Bijlage 1 Verbeelding Landschappelijke inpassing

